

**Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl tarpbankinių mokesčių už kortele grindžiamas mokėjimo operacijas**

COM(2013) 550 final – 2013/0265 (COD)

**Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/65/EB, 2013/36/ES ir 2009/110/EB ir panaikinama Direktyva 2007/64/EB**

COM(2013) 547 final – 2013/0264 (COD)

(2014/C 170/13)

Pranešėjas **Vincent FARRUGIA**

Europos Parlamentas, 2013 m. spalio 8 d., ir Taryba, 2013 m. spalio 31 d., vadovaudamiesi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 114 straipsniu nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

*Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl tarpbankinių mokesčių už kortele grindžiamas mokėjimo operacijas*

COM(2013) 550 final – 2013/0265 (COD)

ir

*Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/65/EB, 2013/36/ES ir 2009/110/EB ir panaikinama Direktyva 2007/64/EB*

COM(2013) 547 final – 2013/0264 (COD).

Bendrosios rinkos, gamybos ir vartojimo skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto parengiamąjį darbą šiuo klausimu, 2013 m. lapkričio 13 d. priėmė savo nuomonę.

494-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2013 m. gruodžio 10–11 d. (gruodžio 11 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 176 nariams balsavus už, 22 – prieš ir 12 susilaikius.

## **1. Išvados ir rekomendacijos**

1.1 Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) palankiai vertina abi 2013 m. liepos 24 d. Komisijos paskelbto mokėjimo rinkinio teisėkūros iniciatyvas – siūlomą pakeistąją mokėjimo paslaugų direktyvą (MPD II) ir pasiūlymą dėl tarpbankinių mokesčių reglamento (TM reglamento).

1.2 EESRK pabrėžia, jog šie pasiūlymai turi kuo skubiau pereiti visą teisėkūros procedūrą, kad atsirastų daugiau skaidrumo tikrųjų mokėjimo kortele paslaugų sąnaudų srityje ir būtų įveiktos kliūtys, trukdančios patekti į mokėjimų rinką (įskaitant daugiašalį tarpbankinį mokestį). EESRK pažymi, kad mokėjimų rinkai vis dar trūksta praktinė patirtimi pagrįstos reglamentavimo sistemos, kuri leistų visiškai suderinti bendrą mokėjimų eurais erdvę (SEPA). Be to, teisinė sistema turi sudaryti sąlygas laisvai ir atvirai konkuruoti – nuo to priklausys vartotojų gerovė ir sklandus laisvosios rinkos veikimas. Europos mokėjimų rinka turi keistis, kad būtų galima taikyti naujus mokėjimo modelius ir pritaikyti technologines naujoves.

1.3 EESRK iš esmės pritaria Komisijos TM reglamente siūlomoms viršutinėms riboms, tačiau norėtų, kad viršutinės kredito ir debeto elektroninių mokėjimų ribos būtų mažesnės nei siūloma. Nuo tarpbankinės sistemos nepriklausoma debeto sistema Europai būtų iš tikrųjų pigi, paprasta ir veiksminga elektroninė grynųjų pinigų alternatyva ir nacionalinei bei tarptautinei e. prekybos rinkai atvertų didesnes galimybes. Be to, pigesnė kredito kortelių operacijų sistema būtų naudingesnė vartotojams ir visai ekonomikai.

1.4 EESRK taip pat mano, kad šios priemonės yra tokios svarbios, kad jas reiktų kuo skubiau įgyvendinti. Valstybės narės viršutines ribas turėtų nustatyti, jeigu įmanoma, per šešis mėnesius, tačiau bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per metus nuo šio reglamento priėmimo dienos.

1.5 EESRK taip pat rekomenduoja surasti būdą, kaip apriboti pagal trišalį verslo modelį taikomus mokesčius. Kartu su pasiūlymais paskelbtame poveikio vertinime Komisija teigia, kad siūlomų viršutinių ribų galima netaikyti trišaliam modeliui, nes jam tenka nedidelė rinkos dalis ir jis paprastai taikomas tik verslo tikslais. Vis dėlto, sparčiai kuriami nauji verslo modeliai ir debesijos sistemos, todėl EESRK nėra toks pat tikras kaip Komisija, kad ši padėtis ateityje nesikeis.

1.6 EESRK mano, kad verslo mokėjimo kortelėms turėtų būti taikomos tokio pat dydžio viršutinės ribos kaip ir tos, kurios yra siūlomos vartotojų kortelėms. Turi būti numatyta nuostata, neleidžianti kortelių sistemoms daryti spaudimą, kad būtų daugiau naudojamos verslo kortelėmis.

1.7 EESRK rekomenduoja Mokėjimo paslaugų direktyvoje (MPD II) geriau išaiškinti, kokių mokesčių bankai gali pareikalaus iš trečiųjų šalių teikėjų už informaciją apie vartotojų sąskaitas. EESRK supranta, kad, Komisijos nuomone, bankai neturėtų imti šių mokesčių, todėl rekomenduoja tai aiškiai suformuluoti direktyvos tekste.

1.8 Be šių pasiūlymų EESRK taip pat pabrėžia, kad reikia nustatyti visiškai sąveikius mokėjimams visose Europos rinkose galiojančius standartus. Reikėtų labiau stengtis aprėpti naujas technologijas ir užtikrinti tikrumą. Be to, labai svarbu konsultuotis su visais susijusiais subjektais ir kad jie laikytųsi vienodų standartų. Tam reikės, kad nurodymai visai Europai būtų duodami centralizuotai ir kad būtų sukurta tvirta valdymo struktūra.

## 2. Komentariai ir pastabos

2.1 2011 m. Europos Komisija paskelbė žaliąją knygą „Integruotos Europos mokėjimų kortelė, internetu ir mobiliuoju telefonu rinkos kūrimas“<sup>(1)</sup>, o mokėjimų teisės aktų rinkinys yra po to surengtų konsultacijų rezultatas. EESRK daro nuorodą į savo nuomonę<sup>(2)</sup>, kurioje teigė, kad daugiašalius tarpbankinius mokesčius reglamentuojančios taisyklės ir su mokėjimais kortele susijusios verslo taisyklės turi būti aiškios ir užtikrinti tikrumą. Toks pageidavimas ne kartą buvo išakytas ir konsultacijų metu. EESRK palankiai vertina siūlomąjį TM reglamentą, nes jis išspręs šias problemas. Reglamentas bus taikomas ne tik operacijoms, atliekamoms dabartinėmis plastikinėmis kortelėmis, bet ir e. bei m. mokėjimams, atliekamiems taikant programėles, naudojančias tą patį verslo modelį.

2.2 EESRK atkreipia dėmesį į tai, kad ECB duomenimis, mažmeninių mokėjimų visuomeninės sąnaudos iš viso sudaro 130 mlrd. EUR arba 1 proc. BVP, o tarpbankinių mokesčių sąnaudos sudaro 10 mlrd. EUR<sup>(3)</sup>. Mažmeninė bankininkystės rinka, jos išsivystymo lygis ir elektroninių mokėjimų ir mokėjimų kortele branda valstybėse narėse yra labai nevienoda. Daugelyje Europos šalių, ypač kai kuriose valstybėse narėse, konkurencija šioje srityje yra per maža, todėl jose yra didelės kainos ir mažai inovacijų.

2.3 EESRK atkreipia dėmesį į tai, kad siūlomuose teisės aktuose neužsimenama apie grynųjų pinigų išėmimą iš bankomatų. Kuo mažiau bus naudojama grynųjų pinigų, tuo labiau daugės elektroninių mokėjimų, o tai bus naudinga tiek prekyautojams, tiek vartotojams. ECB ir Komisija pripažįsta, kad grynųjų pinigų privati kaina yra didelė ir gali skatinti šešėlinę ekonomiką, vengti mokesčių, turint omenyje tai, kad mokėjimus grynaisiais pinigais sunku atsekti ir jiems trūksta skaidrumo.

2.4 Sparčiai populiarėja e. mokėjimai tiek internetu, tiek mobiliuoju telefonu. Labai svarbu, kad šios permainos atspindėtų Europos reglamentavimo bazėje. EESRK atkreipia dėmesį į tai, jog esama pavojaus (tą patį teigia ir Komisija), kad tarpbankinės sistemos trūkumai ir kitokio tipo sąnaudos gali pasklisti ir naujosiose mobiliojo ryšio technologijose, o to nederėtų leisti.

<sup>(1)</sup> COM(2011) 941 final.

<sup>(2)</sup> OL C 351, 2012 11 15, p. 52.

<sup>(3)</sup> ECB ataskaita Mažmeninių mokėjimo priemonių socialinės ir privačios sąnaudos, 2012 m. rugsėjo mėn. specialus leidinys Nr. 137.

2.5 EESRK pritaria Komisijos pasiūlytai direktyvai dėl galimybės naudotis mokėjimų sąskaitomis <sup>(4)</sup>, kuri turėtų šiek tiek paskatinti konkurenciją šioje srityje. Taip pat pageidautina, kad šioje direktyvoje būtų pakankamai skaidriai pateikta informacija apie visas kitas vartotojams tenkančias sąnaudas (tokios informacijos kol kas nėra) ir būtų numatytos nuostatos, sudarančios vartotojams galimybę lengviau pakeisti banką ir susirasti ekonomiškiausią sprendimą. Joje numatoma visiems Europos piliečiams suteikti teisę nemokamai arba už „pagrįstą“ mokestį atsidaryti tam tikras bazines savybes turinčią banko sąskaitą. Mokėjimų teisės aktų rinkiniu ir šiuo pasiūlymu turėtų būti siekiama, kad visi ES piliečiai turėtų galimybę pigiai ir paprastai internetu atlikti bazinius nacionalinius ir tarptautinius elektroninius mokėjimus.

2.6 EESRK taip pat pažymi, kad trūksta duomenų apie tikrąsias elektroninių mokėjimo būdų sąnaudas ir kad šioje srityje trūksta skaidrumo. Norint išsamiai išanalizuoti šias problemas reikia daugiau duomenų, kad būtų aišku, ką kuri iš atitinkamų šalių moka. Be to, reikėtų būti atsargiems ir vengti nepageidaujamų pasekmių (pavyzdžiui, sumažinus mokesčius vienam rinkos segmentui, gali išaugti sąnaudos kitoje sistemos srityje).

2.7 EESRK atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija yra užsakiusi atlikti tyrimą, norėdama nustatyti, kokią poveikį prekyautojams turės daugiašaliai tarpbankiniai mokesčiai palyginti su grynaisiais pinigais; šiuo tikslu bus atliktas prekyautojų indiferentiškumo testas <sup>(5)</sup>. EESRK mano, kad panašių tyrimų apie tai, kaip vartotojai suvokia ir vertina įvairių mokėjimo priemonių kainą, reikėtų ir daugiau, nes apie tai kol kas esama mažai empirinių duomenų. Šiek tiek informacijos suteikia „London Economics“ atliktas MPD I ir tarptautinių mokėjimų reglamento poveikio tyrimas <sup>(6)</sup>, be to, neseniai atliktas tyrimas <sup>(7)</sup> atskleidė, kad papildomi mokesčiai turi didžiausios įtakos vartotojų pasirenkamam mokėjimo būdai. Tačiau EESRK nuomone, reikia tyrimų, kokią įtaką vartotojų elgsenai turi skaidri informacija apie tikrąją įvairių mokėjimo būdų kainą.

2.8 Pirmasis daugiašaliu tarpbankiniu mokesčiu pagrįstas kortelių sistemos modelis buvo sukurtas tam, kad paskatintų naudotis kortele, ir daugelį metų sėkmingai veikė. Tačiau šiandieninėje prisotintoje rinkoje jis jau yra pasenęs. Šiandien jis trukdo inovacijoms ir konkurencijai, o tai kenkia visai Europos ekonomikai.

2.9 Daugiašalį tarpbankinį mokestį kortelės turėtojo (išduodantysis) bankas ima iš prekyautojo (aptarnaujamojo) banko už kiekvieną mokėjimo kortele atliktą pirkimo operaciją. Ši mokestį aptarnaujamasis bankas perkelia mažmenininkui, atskaitydamas iš jo operacijos kainą. Tarpbankiniai mokesčiai – vienas didžiausių išduodančiųjų bankų pajamų iš kortelių šaltinių (tarp kitų paminėtini metiniai mokesčiai, palūkanos už naudojimąsi kredito priemone, delspinigiai, valiutos keitimo mokesčiai ir t. t.).

2.10 Dabartinėje Europos elektroninių mokėjimų rinkoje dominuoja tik dviejų stambiausių sistemų kortelės, aptarnaujamos pagal DTM modelį. Šis verslo modelis iškraipo konkurenciją daugeliu aspektų. Tarp kortelių sistemų vykstanti konkurencija verčia išduodančiuosius bankus didinti mokesčius savo klientams, o kortelių turėtojams dėl vykstančios konkurencijos siūlomi nauji produktai su vis daugiau „nemokamų privalumų“. Todėl būtina didinti mokėjimo paslaugų teikėjų konkurenciją.

2.11 2007 m. Komisija priėmė sprendimą, kuriame *MasterCard* taikomą DTM modelį įvertino kaip antikonkurencinį susitarimą, prieštaraujantį ES sutarties 101 straipsniui. *MasterCard* sprendimą apskundė, tačiau 2012 m. gegužės mėn. ES Bendrasis Teismas visiškai patvirtino Komisijos sprendimą ir paskelbė, kad *MasterCard* taikomas DTM modelis yra antikonkurencinis ir nereikalingas geram kortelių sistemos veikimui. *MasterCard* šį teismo sprendimą apskundė.

2.12 TM reglamente siūloma šias problemas spręsti tam tikrų tipų kortelėms nustatant tam tikro dydžio viršutines tarpbankinių mokesčių ribas, kurios turi būti pradėtos taikyti po tam tikro nustatyto laiko. Reglamentas taip pat skirtas kai kurioms sutartinėms taisyklėms, kurias norima panaikinti: šios taisyklės saisto kortelių sistemų naudotojus ir tvirtinama, kad jų poveikis yra antikonkurencinis.

<sup>(4)</sup> COM(2013) 266 final, EESRK nuomonė, OL C 341, 2013 11 21, p. 40.

<sup>(5)</sup> Komisija pavedė bendrovei „Deloitte“ atlikti mokėjimo priemonių priėmimo sąnaudų tyrimą.

<sup>(6)</sup> Žr. Direktyvos 2007/64/EB ir Reglamento 924/2009 taikymo poveikio tyrimą [http://ec.europa.eu/internal\\_market/payments/docs/framework/130724\\_study-impact-psd\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/framework/130724_study-impact-psd_en.pdf).

<sup>(7)</sup> Elke Himmelsbach ir Nico Siegel, „TNS“ (Vokietija), „Hidden fees for card payments: Will transparency change consumer behaviour?“ („Užslėpti mokesčiai už mokėjimus kortele – ar skaidrumas pakeis vartotojų elgseną?“).

2.13 Reglamentu siūloma tik nustatyti viršutinės ribos kortelių operacijoms vartotojų plačiai naudojamose keturšalėse mokėjimo sistemose; viršutinės ribos nebūtų taikomos verslo mokėjimo kortelėms arba trišalėms kortelių sistemoms (pvz., Amex, Diners). Tačiau tuo atveju, kai trišalėje sistemoje atliekamos ar aptarnaujamos kortele vykdomos operacijos per licencijuotą banką (kaip tai, pavyzdžiui, kai kuriose valstybėse narėse daro AMEX), tokios sistemos laikomos keturšalėmis.

2.14 Siūlomos viršutinės ribos būtų taikomos tik vartotojų kortelių operacijoms ir maksimalus dydis būtų 0,2 % debito kortelėms ir 0,3 % – kredito kortelėms. EESRK nežinoma, kokiais neginčijamais duomenimis remiantis siūloma nustatyti tokias viršutinės ribas. Jos tokios pat, kokios buvo patvirtintos atsižvelgiant į 2009 m. *MasterCard* po ieškinio dėl konkurencijos pasiūlytus išsipareigojimus. Be to, 2010 m. *Visa Europe* išsipareigojo nustatyti 0,2 % debito kortelėms. Vėliau *Visa Europe* pasisiūlė nustatyti ir 0,3 % ribą kredito kortelėms.

2.15 Taigi viršutinės ribos atspindi Komisijos prisiimtus konkurencinius išsipareigojimus, pagrįstus įmonės indifferentiškumo testu. Tačiau EESRK atkreipia dėmesį į tai, kad Komisijai dar reikia užbaigti šios nuomonės 2.7 punkte minėtą tyrimą. Skaičius visų pirma yra pasiūliusios pačios kortelių sistemos, pasinaudojusios keleto centrinių bankų pateiktais duomenimis<sup>(8)</sup>. EESRK pabrėžia, kad siūlomame teisės akte reikėtų numatyti visus reikiamus saugiklius, kad dėl bankų imamų mokesčių (pavyzdžiui, komisinių, kortelių ir sąskaitų mokesčių), kuriuos jie gali taikyti mėgindami apeiti sumažėjusį DTM, nepadidėtų tiesioginės vartotojų sąnaudos.

2.16 Nepaisant to, reglamento aiškinamajame memorandume skelbiama, kad šiuo metu aštuoniose ES valstybėse narėse netaikomi arba taikomi labai maži tarpbankiniai mokesčiai už debeto kortelių operacijas ir tai neturi pastebimo neigiamo poveikio kortelių išdavimui ir naudojimui. Be to, Komisijos poveikio vertinimas pakankamai pagrindžia nuomonę, kad vartotojų debitinėms kortelėms nederėtų taikyti tarpbankinių mokesčių<sup>(9)</sup>. EESRK pabrėžia, kad reikėtų išsamiau išanalizuoti, kokios būtų realios DTM sąnaudos vartotojams, įskaitant ir papildomus mokesčius, ir tiesioginį kainos pakėlimą.

2.17 EESRK nuomone, TM reglamente siūlomos viršutinių ribų dydžius reikėtų giliau išanalizuoti. Debitinių kortelių rinka beveik visose Europos valstybėse narėse yra labai išvystyta, todėl visiškai nereikia skatinti naudotis šiomis kortelėmis tarpbankiniais mokesčiais finansuojama rinkodara. Be to, dėl mažesnių DTM kortelės būtų plačiau priimanamos, taigi bankų pajamos apskritai nukentėtų nedaug arba iš viso nenukentėtų.

2.18 EESRK siūlytų iš dalies pakeisti dabartinį pasiūlymą ir debitinėms kortelėms nustatyti sistemą be DTM, pagrindu pasirinkus veiksmingiausias dabartines nacionalines sistemas. Be to, kredito kortelėms nustatytą 0,3 % viršutinę ribą reikėtų peržiūrėti, ją mažinant proporcingai mažesniai debeto dydžiui. Šias priemones reikėtų peržiūrėti ir įvertinti jų poveikį įmonėms ir vartotojams.

2.19 Pagal TM reglamentą viršutinės ribos būtų įgyvendinamos dviem etapais: tarpvalstybinėms operacijoms viršutinė riba būtų taikoma praėjus dviem mėnesiams, o vidaus operacijoms – praėjus dvejiems metams nuo įsigaliojimo. EESRK kelia abejonių toks ilgas vidaus daugiašaliams tarpbankiniams mokesčiams nustatytas pereinamasis laikotarpis. Dauguma mokėjimų yra vietiniai, o tarptautinių mokėjimų rinka palyginti yra labai maža. Būtent vidaus rinkoje tarpbankinių mokesčių dydis yra didžiausia našta prekiautojams ir, atitinkamai, vartotojams. Vidaus rinkai nustačius tokį ilgą pereinamąjį laikotarpį, gali tekti labai ilgai laukti reglamento teikiamos naudos.

2.20 EESRK taip pat palankiai vertina tai, kad keičiamos tarptautinio aptarnavimo taisyklės, tačiau pabrėžia, kad pakeitimai neturėtų tarp didžiųjų ir smulkiųjų prekiautojų sudaryti naujų kliūčių. Šis pasiūlymas leistų tarptautinį vartotojų kortelių aptarnavimą atlikti su nustatyta viršutine riba nuo pat įsigaliojimo. Jeigu valstybės narės nesiims kuo skubiau šių priemonių įgyvendinti (žr. šios nuomonės 1.4 punktą), gali atsitikti taip, kad naudą iš viršutinių ribų iš karto pajus tik stambieji mažmenininkai, aptarnavimo operacijas pakeitę tarptautinėmis, o tokios galimybės neturinčios MVĮ už savo operacijas turės mokėti didelius vidaus tarifus. Nereikėtų daryti prielaidos, kad vietiniai bankai, reaguodami į verslo persiorientavimą į tarptautinį aptarnavimą, savo noru sumažins tarifus. Taip pat manome, kad į tarptautinio aptarnavimo taisyklės reikėtų įtraukti verslo mokėjimo korteles, nurodant, kad bus taikomas tos šalies, kurioje aptarnaujančioji įmonė vykdo savo veiklą, tarpbankinis mokestis.

<sup>(8)</sup> Žr. 2013 m. liepos 24 d. Europos Komisijos pranešimą spaudai 13/179.

<sup>(9)</sup> Poveikio vertinimo 193 puslapyje teigiama: „Reikėtų geriau išanalizuoti, kas atsitiktų, jeigu būtų uždrausta tarpbankinius mokesčius taikyti debitinėms kortelėms – galbūt daugiau naudos gautų prekiautojai ir vartotojai. To reikėtų norint įsitikinti, kad EEE rinkų brandumo lygis, visų pirma, kiek tai susiję su debeto kortelių išdavimu ir naudojimu, yra toks, kad tikrai nėra poreikio taikyti tarpbankinius mokesčius jų išdavimui ir naudojimui skatinti. Priėmus teisės aktą dėl tarpbankinių mokesčių, netrukus reikėtų jį persvarstyti.“

2.21 EESRK palankiai vertina tai, kad panaikinamas reikalavimas prekyautojams priimti visas korteles. Mažmenininkai galės nepriimti verslo mokėjimo kortelių, kurios viršija nustatytas viršutines ribas. Pagal Mokėjimo paslaugų direktyvą (MPD II) jie taip pat galės verslo mokėjimo kortelėms taikyti pridėtinį mokestį. Taip prekyautojai galės vartotojus nukreipti nuo didesnių mokesčių taikančių kortelių.

2.22 Vis dėlto EESRK nėra įsitikinęs, ar teisingai pasielgta į reglamentą neįtraukus trišalių sistemų, ir jo neįtikina Komisijos argumentas, kad tokios kortelės ir toliau bus orientuotos į pasiturinčius vartotojus<sup>(10)</sup>. Galima įžvelgti pavojų, kad bankai bandys savo klientus nukreipti į trišales sistemas arba skatins juos naudoti verslo mokėjimo korteles, kurioms šis reglamentas nebus taikomas.

2.23 EESRK taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad neaiškos taisyklės, kada verslo mokėjimo kortelės turėtų arba privalo būti išduodamos. Daugelyje valstybių narių verslo mokėjimo kortelė individualiai įmonei išduodama automatiškai, vos atidarius įmonės sąskaitą. Mums neaišku, kaip šios taisyklės nustatomos ir ar visos mažosios įmonės turi teisę prašyti ne verslo mokėjimo kortelės. Be to, nemažai bendrovių „verslo mokėjimo“ korteles išduoda savo darbuotojams ir tos kortelės gali būti naudojamos ir ne verslo reikalais.

2.24 EESRK teigiamai vertina nuostatas, kad mokėjimo būdą bus galima pasirinkti prie terminalo. Reglamente nurodoma, kad tuo atveju, jeigu aparatas arba kortelė apima du ar daugiau mokėjimo prekės ženklus, bankas negali nustatyti savo preferencijų kortelės išdavimo metu – vartotojas turi pats pasirinkti pardavimo metu. Tai suteikia vartotojui papildomos laisvės pasirinkti jo ekonominei padėčiai labiausiai tinkantį mokėjimo būdą. Reglamentu taip pat panaikinama nediskriminavimo taisyklė ir taip sušvelninami reikalavimai, kokią informaciją prekyautojai gali ir kokios negali teikti apie jų mokamus DTM.

2.25 Reglamentu norima neleisti, kad sistemos mokesčiai būtų keliami kaip kompensacija už sumažėjusius DTM: pagal reglamento 5 straipsnį bet kokia grynoji kompensacija, kurią gautų išduodantysis bankas iš mokėjimo kortelių sistemos dėl mokėjimo operacijų arba susijusios veiklos, būtų laikoma tarpbankinio mokesčio dalimi. Tačiau neaišku, ar reglamente pakankamai dėmesio skiriama iš prekyautojų imamų juos aptarnaujančių bankų mokesčių dydžiui, kuris gali būti labai didelis, ypač mažoms įmonėms, kurių derybinės galios yra menkos.

2.26 EESRK palankiai vertina tai, kad mokėjimo kortelių sistemos bus atskirtos nuo apdorojimo paslaugas teikiančių subjektų. Ši nuostata apsaugos nuo kortelių sistemų ir apdorojimo paslaugų „grupavimo“, todėl prekyautojai galės laisvai pasirinkti apdorojimo būdą. Tai padidins konkurenciją ir leis naujiems subjektams patekti į rinką – atitinkamai sumažės kainos.

2.27 Kai dėl MPD II, EESRK palankiai vertina tai, kad ji atvers rinką. Ji padės suderinti teises nuostatas ir panaikinti nacionalinius skirtumus, kurie atsirado dėl to, kad kai kurios dabartinės MPD nuostatos nebuvo privalomos. Direktyva įneš teisinio tikrumo naujų mokėjimo būdų atžvilgiu, nes jiems visiems bus taikoma ta pati reglamentavimo sistema. Taigi direktyva paskatins didesnę paslaugų teikėjų konkurenciją, leis į rinką patekti naujiems dalyviams ir padės padidinti efektyvumą bei sumažinti sąnaudas. O tai savo ruožtu e. prekyboje skatins kurti naujus mokėjimo modelius. Direktyva taip pat užtikrins mokėjimų naudotojams saugumą, skaidrumą ir tinkamą informavimą.

2.28 Į MPD II taikymo sritį taip pat bus įtrauktos mokėjimo paslaugas teikiančios trečiosios šalys ir bus pakeista mokėjimo paslaugų apibrėžtis – ji taps technologiniu požiūriu neutrali ir skatins tobulinti technologijas. Be to, direktyva atvers naujus mokėjimo modelius, leisdamą mokėjimo paslaugas teikiančioms trečiosioms šalims gauti informaciją apie vartotojų sąskaitas. Taigi mokėjimo paslaugas teikiančios trečiosios šalys galės patikrinti, ar internetu mokėjimą atlikti norintis vartotojas turi pakankamai lėšų savo sąskaitoje, ir vartotojo bankui perduoti vartotojo įgaliojimą atlikti mokėjimą. Vartotojams numatyti saugikliai, t. y. užtikrinama, kad jų mokėjimo paslaugas teikiančioms trečiosioms šalims sutikimas duotas turint reikiamos informacijos.

2.29 Tačiau MPD II nutylimas vienas aspektas: ar bankai galės mokėjimo paslaugas teikiančiai šaliai (taigi atitinkamai ir vartotojui) už šią paslaugą taikyti mokestį. Jeigu tokie mokesčiai plačiai paplistų ir būtų dideli, jie gali pakenkti mokėjimo paslaugas teikiančių trečiųjų šalių verslo modelio naudingumui. Todėl raginame reguliavimo institucijas nustatyti, kad ši paslauga būtų nemokama, kitaip tariant, būtų traktuojama kaip įprastinė pagal sąskaitos turėtojo sutartį teikiama paslauga.

<sup>(10)</sup> Žr. 2013 m. liepos 24 d. Europos Komisijos pranešimą spaudai 13/179.

2.30 MPD II šiek tiek pakeis tarpuskaitos ir atsiskaitymų tvarką. Pagal Atsiskaitymų baigtinumo direktyvą mokėjimo įstaigos negali tiesiogiai dalyvauti tarpuskaitos ir atsiskaitymų mechanizmuose. Juose dalyvauti jos gali tik netiesiogiai – per didžiuosius bankus. MPD II šios padėties radikaliai nepakeis: visoms mokėjimo įstaigoms nesudaromos galimybės tiesiogiai naudotis tarpuskaitos ir atsiskaitymo sistemomis. Pagal MPD II visų tipų mokėjimo įstaigoms turi būti taikomos vienodos taisyklės netiesiogiai naudotis šiomis sistemomis (atsižvelgiant į poreikį apsaugoti nuo atsiskaitymo rizikos).

2.31 Reikėtų pagalvoti ir apie tai, kad Europoje reikėtų turėti tarpuskaitos ir atsiskaitymo realiuoju arba beveik realiuoju laiku sistemą. Kai kuriose teisinėse sistemose tokia sistema jau yra, kitose – mėginama ją įvesti. JAV Federalinis rezervo bankas šių metų rugsėjį šiuo klausimu paskelbė konsultacinį dokumentą. Reguliavimo institucijoms reikėtų pagalvoti, ar ateityje nereikėtų inicijuoti teisės akto, kurį priėmus tarpuskaitos ir atsiskaitymo procesai turėtų vykti realiuoju laiku.

2.32 EESRK tikisi, kad priėmus MPD II į mokėjimų rinką galės patekti nauji dalyviai, pasiūlysiantys galimybę mokėti naudojantis SEPA kreditų pervedimo ir SEPA tiesioginio debeto sistemomis. Tokie inovatyvūs mokėjimo produktai gerokai sumažintų e. prekyboje vykstančių mokėjimų sąnaudas ir juos atvertų platesnei rinkai. Be abejo, jie galėtų būti ir saugesni, nes būtų perduodama daug mažiau neskelbtinos informacijos. Kortele atliekant internetinius mokėjimus tenka įvesti daug neskelbtinų duomenų, todėl esama didelės tikimybės, kad jais gali pasinaudoti sukčiai. Šią problemą bandoma spręsti įvairiais apsaugos būdais („3-D secure“ ir kt.), tačiau jie yra nepatogūs ir netinkami.

2013 m. gruodžio 11 d., Briuselis

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto  
pirmininkas  
Henri MALOSSE*

## PRIEDAS

## Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto

Toliau pateikiamas diskusijų metu atmestas pakeitimas, už kurį buvo atiduota ne mažiau kaip 1/4 balsų (Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnio 3 dalis):

**2.18 punktas**

Iš dalies pakeisti taip:

„EESRK siūlytų iš dalies pakeisti dabartinį pasiūlymą ir debitinėms kortelėms nustatyti sistemą ~~be DTM~~, pagrindu pasirinkus veiksmingiausias dabartines nacionalines sistemas. Be to, kredito kortelėms nustatytą 0,3 % viršutinę ribą reikėtų peržiūrėti, kad ji būtų tinkamo lygio ją mažinant proporcingai mažesniai debeto dydžiui. Šias priemones reikėtų peržiūrėti ir įvertinti jų poveikį įmonėms ir vartotojams.“

**Balsavimo rezultatai:**

|           |     |
|-----------|-----|
| Už        | 49  |
| Prieš     | 108 |
| Susilaikė | 20  |

**2.19 punktas**

Iš dalies pakeisti taip:

„Pagal TM reglamentą viršutinės ribos būtų įgyvendinamos dviem etapais: tarpvalstybinėms operacijoms viršutinė riba būtų taikoma praėjus dviem mėnesiams, o vidaus operacijoms – praėjus dvejiems metams nuo įsigaliojimo. EESRK ragina Komisiją prieš pereinant prie antrojo etapo išsamiai ištirti pirmosios priemonės poveikį suinteresuotosioms šalims (vartotojams, prekyautojams, šios mokėjimų sistemos darbdaviams ir darbuotojams ir kt.) kelia abejonių toks ilgas vidaus daugiašaliams tarpbankiniams mokesčiams nustatytas pereinamasis laikotarpis. Dauguma mokėjimų yra vietiniai, o tarptautinių mokėjimų rinką palyginti yra labai maža. Būtent vidaus rinkoje tarpbankinių mokesčių dydis yra didžiausia našta prekyautojams ir atitinkamai, vartotojams. Vidaus rinkai nustačius tokį ilgą pereinamąjį laikotarpį, gali tekti labai ilgai laukti reglamento teikiamos naudos.“

**Balsavimo rezultatai:**

|           |     |
|-----------|-----|
| Už        | 48  |
| Prieš     | 121 |
| Susilaikė | 22  |

---